

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος MLAW-535DL	Τίτλος Μαθήματος Οικογενειακό Δίκαιο και Βιοηθική	Πιστωτικές Μονάδες 10
Προαπαιτούμενα Κανένα	Τμήμα Νομική	Εξάμηνο Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος Επιλεγόμενο	Γνωστική Περιοχή Ανθρώπινα Δικαιώματα και Κοινωνική Δικαιοσύνη	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική - Αγγλική
Επίπεδο Σπουδών 2 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Δρ Νικόλαος Κουμουτζής	Έτος Σπουδών 2 ^ο
Μέθοδος Διδασκαλίας Εξ Αποστάσεως	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του Μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση στη θεματική της ρύθμισης της ιατρικής υποβοήθησης στην ανθρώπινη αναπαραγωγή, ρύθμισης που περιέχεται σε κανόνες του οικογενειακού δικαίου και ταυτόχρονα ελέγχεται με βάση αρχές της βιοηθικής. Εξετάζονται συγκεκριμένα το δικαίωμα στην τεχνητή αναπαραγωγή και οι ποικίλοι περιορισμοί του, η δυνατότητα αναπαραγωγής με συνδρομή τρίτων δοτών και παρένθετης μητέρας, καθώς και μετά τον θάνατο, ενώ την εικόνα αυτή συμπληρώνει η ανάλυση των επιλογών διαχείρισης από τα μέρη του γεννητικού υλικού το οποίο «πλεονάζει» μετά την πραγμάτωση ή τη ματαίωση της αναπαραγωγής τους. Όλες οι αναπτύξεις έχουν ως σημείο αναφοράς τη ρηξικέλευθη ελληνική και κυπριακή νομική πραγματικότητα, πάντοτε, όμως, σε σύγκριση με τη νομική πραγματικότητα που διαμορφώνεται στο διεθνές περιβάλλον και ειδικά μέσα από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:

1. Γνωρίζουν το κανονιστικό πλαίσιο της ιατρικής υποβοήθησης στην ανθρώπινη αναπαραγωγή

2. Κατανοούν τους βιοηθικούς προβληματισμούς με τους οποίους συνέχεται η κατάφαση ή η άρνηση του δικαιώματος στην τεχνητή αναπαραγωγή
3. Επιχειρηματολογούν με επάρκεια σε ένα πεδίο που απαιτεί οξυμένη διεπιστημονική αντίληψη και κρίση

Περιεχόμενο Μαθήματος:

1. Το δικαίωμα στην τεχνητή αναπαραγωγή (υπερνομοθετική θεμελίωση – περιεχόμενο – περιορισμοί – οι ελληνικοί Ν. 3089/2002 «Ιατρική Υποβοήθηση στην Ανθρώπινη Αναπαραγωγή» και Ν. 3305/2005 «Εφαρμογή της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής» – ο κυπριακός Ν. 69 (I) 2015)
2. Οι γενικές προϋποθέσεις της τεχνητής αναπαραγωγής
3. Η ετερόλογη τεχνητή αναπαραγωγή
4. Η τεχνητή αναπαραγωγή post mortem
5. Η τεχνητή αναπαραγωγή με δανεισμό μήτρας
6. Η ίδρυση της συγγένειας σε περίπτωση τεχνητής αναπαραγωγής
7. Η απόφαση για την τύχη του πλεονάζοντος γεννητικού υλικού

Μαθησιακές Δραστηριότητες/Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, ατομική και ομαδική εργασία, ατομική καθοδήγηση, ανάλυση μελετών περίπτωσης, οπτικογραφημένα μαθήματα, φόρουμ, εξέταση

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Εργασίες – διαδραστικές δραστηριότητες εξαμήνου, τελική εξέταση

Διδακτικά Εγχειρίδια – Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδόσεις	Έτος	ISBN
<i>Ζωή χωρίς πρόσωπο. Το Σύνταγμα και η χρήση του ανθρώπινου γενετικού υλικού</i>	Τάκης Βιδάλης	Αντ. Σάκκουλας	2003	

<i>Βιοδίκαιο. Πρώτος τόμος: το πρόσωπο</i>	Τάκης Βιδάλης	Σάκκουλας	2007	
<i>Τεχνητή γονιμοποίηση και οικογενειακό δίκαιο, β' έκδ.</i>	Έφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη	Σάκκουλας	2005	
<i>Μελέτες οικογενειακού δικαίου και δικαίου της βιοϊατρικής</i>	Έφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη	Σάκκουλας	2010	
<i>The Oxford handbook of reproductive ethics</i>	Leslie Francis (ed.)	Oxford University Press	2019	
<i>Regulating Reproductive Donation</i>	Susan Golombok/Rosamund Scott/John B. Appleby/Martin Richards/Stephen Wilkinson (eds.)	Cambridge University Press	2016	
<i>Medical Law. Text, Cases and Materials (4th ed.)</i>	Emily Jackson	Oxford University Press	2016	
<i>Medical law and ethics (7th ed.)</i>	Jonathan Herring	Oxford University Press	2018	
<i>Βιοϊατρικές εξελίξεις και συνταγματικό δίκαιο</i>	Ισμήνη Κριάρη-Κατράνη	Σάκκουλας	1994	
<i>Τεχνητή γονιμοποίηση και γενετική τεχνολογία: η ηθικονομική διάσταση</i>	Συλλογικό	Σάκκουλας	2003	
<i>Ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή: 10 χρόνια εφαρμογής του Ν. 3089/2002</i>	Συλλογικό	Σάκκουλας	2013	

<i>Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και εναλλακτικά οικογενειακά σχήματα</i>	Συλλογικό	Σάκκουλας	2014	
<i>Η τεχνητή αναπαραγωγή στον αστικό κώδικα</i>	Θανάσης Παπαχρίστου	Σάκκουλας	2003	
<i>Ανθρώπινη αναπαραγωγή. Η ιδιωτική αυτονομία και τα όριά της</i>	Θεόδωρος Τροκάνας	Σάκκουλας	2011	
<i>Ανθρώπινη αναπαραγωγή και αστική ιατρική ευθύνη</i>	Κατερίνα Φουντεδάκη	Σάκκουλας	2007	